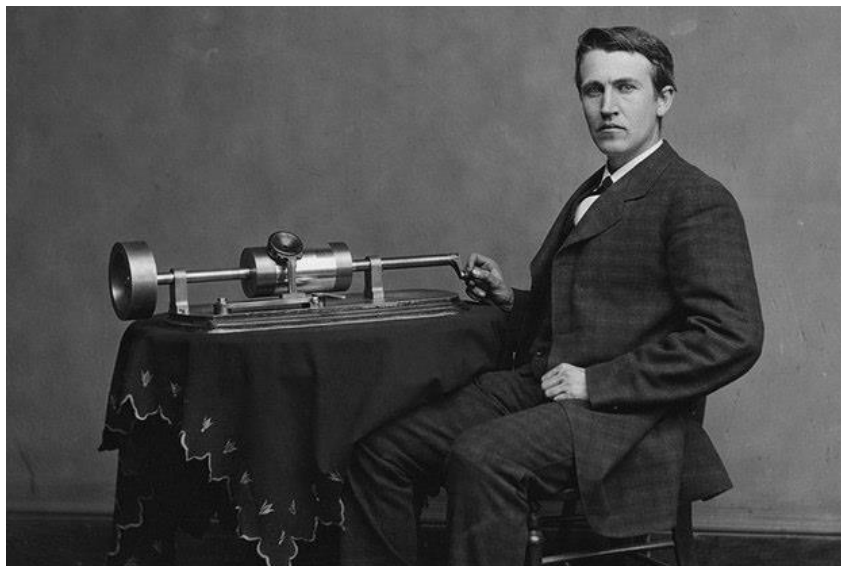

Replik: "Hög kunskap är inte lika med innovativ förmåga"

Thomas Edison, en av historiens främste uppfinnare, gick inte i skola mer än i ett par månader vid sju års ålder.

Kunskapssamhället är utspelat, leve egenskaps-samhället!

Det skriver Örjan Strandberg, ordförande i STIK, i debatten om inkubatorerna.

Med anledning av Olof Ejermos förestående rapport som visar att den akademiska andelen av inkubators-ärenden går ned, har det skrivits och teoretiserats på olika sätt om hur man skulle kunna effektivisera omsättningen av forskningsresultat till innovationer, exempelvis genom att skjuta till ytterligare ekonomiska resurser.

När ska klarhet och insikt uppstå, om att forskning inte ens har som syfte att producera nya produkter och tjänster? Forskning ska tvärtom analysera och klargöra det redan existerande, så att vi – utifrån denna kunskap – på bästa sätt kan lösa de problem vi ställs inför, till exempel genom att uppfinna nya metoder och anordningar.

I innovationsdebatten ventileras ständigt en, i det närmaste, mekanisk doktrin; "Innovation uppstår när ny kunskap omvandlas till värde" (citat ur [repliken](#) på [SvD:s ledarartikel](#)).

Den våta drömmen bland innovationsengagerade, är att innovation är något man industrialiserar till exempel genom så kallade innovationssystem. Sådana innovationssystem lanserar teser som "kunskapsintensiv miljö i kombination med entreprenör, skapar marknadsomsatt innovation".

Problemet är att man gärna ignorerar omfattande beteende-, neuro-, kreativitets-, entreprenörs- och innovationsforskning som gör tydligt att forskning producerar forskningsresultat och kunskap – inte innovation. Hög kunskap är i sig inte lika med innovativ förmåga.

Det rapporten "[Var skapades Sveriges 100 främsta innovationer?](#)" syftar till att visa, är att *uppfinnaren statistiskt och historiskt är en radikalt annan talang än forskaren*. Sverige har en globalt framskjuten position genom några av världens största uppfinningar, de som för övrigt också har skapat Sveriges största multinationella företag. Men dessa – som rapporten visar – är mycket marginellt resultatet av forskning. Till 80 procent kommer Sveriges industriella utveckling i stället från individer utanför akademien; till 45 procent från uppfinnare i företagsanställning och till 35 procent från uppfinnare i egen verksamhet.

Musiklärare besitter – liksom forskare – omfattande kunskaper om musik. Likväl är det inte musiklärare som står för det svenska musikundret. Tvärtom är det i hög grad personer till och med utan formell musikutbildning (Benny Andersson till exempel) som gjort Sverige till en av världens tre största musikexportörer.

Sverige har avverkat jägar-, jordbruks-, industri- samt IT- och tjänstesamhälle. Många kallar vår nuvarande fas "kunskapssamhälle".

Men definierat av ett endast 250 år gammalt utbildningssystem, tror vi att "kunskap" är det endimensionella värde, som i sin högsta form definierar alla tänkbara mänskliga kvalitéer; hög moral, klokhet, kreativitet med mera. Men sanningen är att hög kunskap är just bara hög kunskap. Hur den omsätts däremot, är en annan och viktig fråga – nämligen en fråga om individens egenskap. Det är här som ovan nämnda neuro- och kreativitetsforskare har kommit fram till att de seriellt kreativa utgör en cirka femprocentig andel av en befolkning. Det är bland dem vi hittar de framgångsrika uppfinnarna, kompositörerna, filmarna, författarna, entreprenörerna med flera. Och inte nödvändigtvis – eller ens ofta – på universitet och högskolor.

Många av samtidens allra största industriella tänkare – Larry Paige, Ray Kurzweil, Peter Diamandis, José Cordeiro, Frederic Laloux, Barry Schwarz, Chris Anderson, Ricardo Semler med flera – förutspår vad jag skulle vilja kalla "egenskaps-samhället", där allt tyder på att samhällets positiva utveckling förutsätter att vi behöver överge den endimensionella, linjära definition av mänsklig nytta som det gamla utbildningssystemet utgör. Och att vi i stället finner metoder att identifiera och utveckla *varje medborgares* högsta potential, inom alla områden där mänskligheten har problem att lösa; kreativitet, kritiskt tänkande, strukturell talang, social intelligens, ledaregenskaper, analytisk förmåga, fysisk och/eller mental styrka etcetera.

Svensk innovationspolitik – där Sverige sedan 2006 backar i output – är kanske det för framtiden första, viktiga område som akut behöver revidera den utbredda missuppfattningen att innovation främst kommer från forskare – inte från *innovatörer*. Svenska Uppfinnareföreningen SUF:s medlemsantal har redan halverats de senaste 10 åren... Nästa viktiga område måste vara att revidera utbildningssystemet att frånga sin endimensionella, linjära definition av kompetens. Thomas Edison, 2340 patent, sparkades ur skolan vid 7 års ålder.

Örjan Strandberg
ordförande i Stockholms innovatörskrets (STIK)